

«ЧОМУЧНИК ЛАПОНЬКИ», «ЗАПИТАЙ У БАТЬКІВ», кросворди, чайнворди за матеріалами газети, листи читачів про чудеса природи поруч, домашніх улюбленців, свої проекти.

Поради педагогам, які планують використовувати ресурси міжнародного інтерактивного природничого конкурсу «Колосок»:

- ознайомитися із особливостями газети «Колосочок», журналу «Колосок»;
- оволодіти основами використання комп'ютерної техніки як засобу навчання, широко впроваджувати нові інформаційні технології в практику роботи.
- враховуючи доступність інформаційних ресурсів ознайомити батьків із газетою «Колосочок» і журналом «Колосок».

Література

1. Використання інтернет-ресурсів для неперервної освіти вихователів і вчителів початкових класів / І.Б.Стеценко. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. №4. 2016. С.19. URL:file:///C:/Users/admin/Downloads/komp_2016_4_6%20(1).pdf

2. Вікіпедія. Колосок (журнал) URL:
[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%BA_\(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%BA_(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB)).

3. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку/ К.Л.Крутий та ін. ТОВ «ЛПС»ЛТД, 2020. 28с.

УДК 371.1

Іванюк І.В.

кандидат педагогічних наук, доктор філософії,
директор ТНВК ШПЛ №2, м. Тернопіль
tzschool2@ukr.net

РОЛЬ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ УСПІШНОЇ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОСТІ

Поняття передового досвіду вчителя в системі освітньої діяльності було актуальним завжди. Методика, засоби навчання, прийоми, форми навчання, які використовує професіонал задля досягнення поставленого результату, безперечно викликають цікавість у колег такого ж рівня. Та й дуже важливо це і для вчителя початківця, загалом всім хто бажає добитися професійного успіху. Вивчаючи досвід інших, флагманів освіти педагогів, вкладаєш свій внесок, свій ланцюжковий зв'язок, цим самим формуєш власний професійний розвиток на шляху до виконання основного завдання сьогодення було – формування школяра активного, мобільного, здатного до саморозвитку. Ця позиція і слугує головним аргументом успішної динаміки розвитку професійності. Вчитель постійно вчиться. Якщо буде, хоч в найменшій мірі, применшене це правило мовного дієслова, він автоматично перестане бути вчителем. Його заштовхає сучасність, поглинуть соцмережі, втратиться авторитет у здобувачів. Адже ХХІ ст. постійно диктує нам зміни, нововведення, інноваційність. Світ з невпинною

швидкістю рухається вперед і потрібно бути весь час на пульсі реальних змін і змінювати себе. Методологічну основу дослідження склали праці, в яких трактується положення сучасної методології освіти, визначаються основні тенденції її розвитку в Україні, в системі ролі досягнутих високих результатів навальності і виховання школярів та безперечного, великого значення ролі передового досвіду в системі успішної динаміки розвитку професійності педагога. Так В. Кремень [6] визначає безперервний зв'язок теоретичних нових передових педагогічних знань з необхідною практикою втілення в життя і винайдення власної співпраці вчитель–учень. А Т. Франчук [8] в своїх дослідженнях виокремлює етапність в становленні професійності педагога, а саме виділяє одну з основних складових – це досвід роботи, поширення, обмін, популяризація основних педагогічних засобів, прийомів і методів навчання. Науковець підкреслює практичну значимість педагогів, яка маючи успішну результативність лягає в основу наукових педагогічних знань. Що сьогодні є дуже важливим в розв'язанні основних завдань сучасної Української педагогіки.

Широкий спектр проблем досвіду управління сучасною школою, забезпечення неперервності освіти впродовж життя висвітлено в працях науковців (Л. Гончаренко [2], І. Зязюн [3], Л. Кравченко [5] Л. Ващенко [1], Л. Карамушка [4], С. Ніколаєнко [7]).

Спираючись на науково-методологічні положення в теорії систем, системності та виходячи з них, здійснюємо спробу обґрунтувати педагогічну діяльність вчителя передового професійного досвіду в освітньому просторі, як цілісну систему, показати її роль і значення у динаміці його професійного розвитку, навчанні і вихованні школярів. Акцент робимо на аспектах менеджерської діяльності вчителя в освітньому процесі, як цілісній дидактичній системі, що забезпечує менеджмент навчально-пізнавальною діяльністю. Вчитель формує свою векторну етапність становлення професійного розвитку. Що включає вивчення концепції, джерельної бази інформації поставлених педагогічних завдань та етапність досвіду інших, що безперечно стане стимулом розвитку його подальшого професійного зростання.

Аналізуючи вищесказане визначаємо основний зміст дослідження. Виокремлюються три етапи зростаючого педагогічного досвіду у динаміку розвитку професійності вчителя.

Перший етап характеризується необхідністю теоретичного вивчення питання передового досвіду. Розуміння його, як сукупності пов'язаних між собою субординаційними та координаційними відношеннями елементів, що взаємодіють, утворюють структуру навчального процесу, до якої входять такі компоненти: суб'єкти освітнього простору (вчитель і учень); цільовий (усвідомлення педагогом і прийняття учнем мети та завдань навчально-пізнавальної діяльності); стимуляційно-мотиваційний (педагог стимулює пізнавальний інтерес учнів, їхню мотивацію до навчально-пізнавальної діяльності); змістовий (зміст найчастіше висуває та регулює вчитель з урахуванням мети навчання, інтересів і схильностей учнів); операційно-діяльнісний (відображає процесуальний бік освітнього процесу: методи, засоби

навчання); контрольно-регулювальний (містить поєднання самоконтролю, рефлексії та контролю вчителя); рефлексивний (самоаналіз, самооцінка з урахуванням оцінки інших і визначення подальшого рівня зв'язку навчально-пізнавальної діяльності між учнем і педагогічною діяльністю вчителя).

Другий етап – вчитель, переймаючи передовий педагогічний досвід відбирає методику, яка може бути адаптована до його педагогічної діяльності. А це, окрім особистих якостей, характеру, забезпечення навчального закладу технічними засобами навчання, комп'ютерною і мультимедійною технікою. Тому, оскільки передовий досвід побудований на її використанні, ніяк не впровадити там, де забезпечення технікою відсутнє.

Третій етап – етап результативності, моніторингу, визначення пріоритетів методики передового досвіду і безпосереднє його впровадження із забезпеченням всіх його складових.

Передовий педагогічний досвід є беззаперечною складовою динаміки розвитку професійності вчителя. Ця тема залишається актуальною і тому, що Україна євроінтегрує і важливо вміле впровадження інновацій, адекватних до менталітетних і державно-національних цінностей. Вибудувана понятійна система передового досвіду досі на обговоренні великої педагогіки сучасності. Вона дає підстави сформулювати поняття «досвід», що існує як рівнева, цілеспрямована, мотиваційна, віддзеркально-перетворювальна діяльність того, хто навчається.

Передовий педагогічний досвід є конгломератом і рушійною силою в системі динаміки професійності вчителя. Його кінцева успішна діяльність, високі результати навчальності і виховання стимулюють до впровадження даних педагогічних технологій.

Мотивують вивчати хід і походження методики, прийомів і засобів навчання, форм проведення навчальних занять, різноманітності їх нетрадиційності. А навчання педагогом елементів досвіду є рушійною силою до самонавчання, саморозвитку, професійного зростання, що є необхідністю для сучасної школи. З єдиною метою всіх педагогів в кінцевому етапі отримати модель учня компетентного, освіченого з високою громадянською позицією, патріота і гуманіста своєї держави.

Література

1. Ващенко Л.М. Система управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: автореф. дис. на здобуття ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Л. М. Ващенко. К., 2006. 40 с.
2. Гончаренко Л.А., Кузьменко В.В. Формування полікультурної компетентності вчителів загальноосвітньої школи: навч. посіб. для студ. Херсон : РПО, 2006 . 92 с.
3. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність : підруч. / І. А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; за ред. І.А. Зязюна. Вид. 3-тє, допов. і переробл. К. : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
4. Карамушка Л.М. Психологія управління. К.: Міленіум, 2003. С. 47.

5. Кравченко Л.М. Неперервна педагогічна підготовка менеджера освіти: монографія / Л.М. Кравченко. Полтава: Техсервіс, 2006. 420 с.
6. Кремень В.Г. Синергетика в освіті: контекст людино центризму: монографія / В. Г. Кремень, В.І. Ільїн. К.: Педагогічна думка, 2012. 368 с.
7. Ніколаєнко С.М. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти України: монографія / Станіслав Миколайович Ніколаєнко. К., 2008. 418 с.
8. Франчук Т.Й. Цілісний освітній простір: педагогічні основи його формування: монографія / Т.Й.Франчук; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Поділ., 2009. 244 с.

УДК 364.46

Кавецький В. Є.

кандидат педагогічних наук, доцент,
в. о. завідувача кафедри педагогіки
і психології та інклюзивної освіти ТОКІППО
vikkav@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ КОНСУЛЬТУВАННЯ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ НОВИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

В умовах пандемії, коли ситуація невизначеності підвищує рівень тривожності особистості, посилює хвилювання за своє здоров'я, провокує невпевненість у майбутньому, актуалізується необхідність у наданні консультаційної підтримки усім учасникам освітнього процесу в ЗЗСО. Зрозуміло, що консультування є одним з найважливіших напрямів діяльності працівника психологічної служби. Так, у Положенні про психологічну службу в системі освіти України консультативна функція визначається як допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу. Водночас, відповідно до Положення про центр професійного розвитку педагогічних працівників (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672) основними завданнями центру є сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, їх психологічна підтримка та консультування. Зрештою, відповідно до Концепції «Нової української школи» передбачається нова роль учителя – не як єдиного наставника та джерела знань, а як коуча, фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини, який, власне буде здійснювати консультаційну підтримку здобувача освіти. Отже, консультування, як невід'ємна частина фахової діяльності освітян, особливо затребувана як важливий інструмент допомоги учасникам освітнього процесу не тільки у контексті масштабних реформ у галузі освіти а й як засіб, що сприятиме самозбереженню особистості в ситуації пандемічної тривоги.

Проблемі надання консультаційної допомоги учасникам освітнього процесу присвячені праці В.Саяка, який дослідив особливості педагогічного консультування як напряму професійної діяльності, Н. Михайлової і С. Юсфіна,